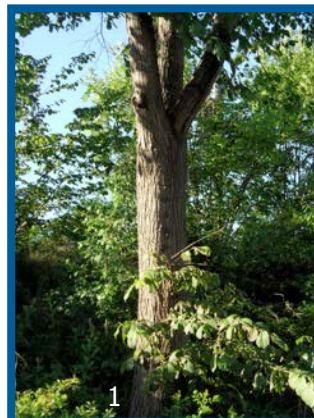

1. Alm - *Ulmus glabra*

Skogsalm är ett upp till 30 meter högt träd som hör hemma i ädellövskogen i södra Sverige. Den odlas ofta som prydnadsträd. Den har en vid krona med uppåtriktade huvudgrenar. Bladen är karakteristiskt sträva och har en skev bladbas. Blomningen, vars hanliga fas vi prioriterar, sker på våren, och pollenet sprids med vinden.

Arten har varit vanlig upp till Norrlandsgränsen, men sällsyntare längre norrut. Under slutet av 1900-talet kom den "holländska almsjukan", orsakad av en svamp som sprids med almsplintborrar, en sorts skalbaggar.

Vi prioriterar rapportering av datum för start av **blomningens hanliga fas, fruktspredning, lövsprickning, och höstfärger**

Rapportera blomningens hanliga fas

Blommorna har ett litet rödaktigt hylle och har både pistiller och ståndare. När knopparna brister, tränger pistillens två märkesflikar ut. Det dröjer någon eller några dagar (beroende på temperaturen) tills ståndarna visar sig. Den hanliga fasen pågår under den period ståndarsträngarna syns och håller sig vita, fräscha och spänstiga. Under denna tid spricker knapparna upp och sprider pollen. När blomningen över, tränger pistillens fruktämne ut ur blomman och ståndarna skrumpnar ihop.

Blomknoppar.
Märkes-
spetsarna syns
redan.

3

Rent honlig
fas.

4

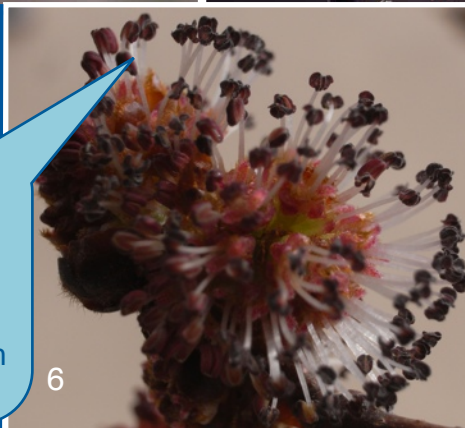
Rapportera
blomning när du
börjar se
ståndarsträngar

5

Ståndar-
strängarna är
vita och
saftspända
under
hanblomningen

6

Frukterna
börjar
utvecklas

7

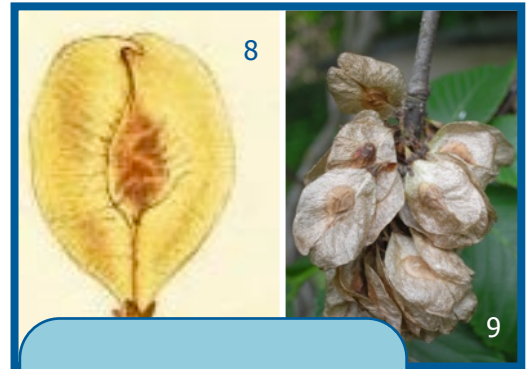

Rapportera fruktspridning

Fruktspridning startar när **10-20 frukter** spridits från moderplantan. Sannolikt kommer du att se att de flesta av trädets frukter är färdiga ungefär samtidigt.

Frukten utvecklas snabbt när blomningen är över (se text och bild på föregående sida). Det rör sig endast om någon till några få veckor. Den är en kal, vingkantad nöt. Den mycket breda vingen är kluven i spetsen. Den är först bladgrön, och bleknar till vitaktigt grön i samband med att frukten lossnar från trädet. Ofta hinner den inte torka och bli brun som på bilden till höger.

Under ett par veckor kan man se almfrukter ligga i drivor på marken, som vinden rör runt i. Innan vingen har torkat, är frukten ätbar. I Göteborg kallas almfrukter för ”manna”, kanske för att de är mat som verkat regna från himlen.

Rapportera fruktspridning när du ser att frukterna lossnar från trädet!

Rapportera lövsprickning

Lövsprickningen startar när trädet upplevs grönt på avstånd. Om du tittar närmare, skall åtminstone hälften av bladen ha kommit ut ur knoppen, men ännu inte utvecklats så långt att bladskftet är synligt.

Rapportera lövsprickning när du ser hela bladskivan men skftet ännu inte kommit fram!!

Rapportera höstfärger

Höstlövsfasen startar när **1/3 av lövkronan** är gul eller brun.

Kännetecken

Det finns två underarter av alm i Sverige, skogsalm (ssp. *glabra*) och bergalm (ssp. *montana*). Den senare är mer lågväxt och har jämnt avsmalnande blad med trubbigare tänder. Den förekommer främst i de norra delarna av utbredningsområdet.

De knoppar som utvecklas till blomställningar är kulrunda och sitter en bit in på grenen.

De knoppar som utvecklas till löv är spetsigt äggformade, glänsande och sitter långt ut på grenarna.

Barken är uppsprucken och brungrå

Hasselblad kan påminna om almbud, men är snarare hjärtlika än omvänt äggrunda och de har alltid en mjuk bladyta.

Knoppfjällen är brunhåriga i kanterna.

De grova bladen är oftast mycket stora, omvänt äggrunda och har dubbelsågad kant.

Unga skott är håriga.

Bladytan är oftast mycket sträv, eftersom den är täckt av kalkinlagrande hår.

Barken är grå till brun med ljusa porer.